

Aan de gemeenteraad

Op 19 augustus 2025 stelde M.S. Abrahamse (VVD) ons schriftelijke vragen "Met het mediterrane weer komt het mediterrane draaigatje weer" (25bb005949).

Inleidend wordt gesteld: Precies een jaar en twee dagen geleden stelden wij schriftelijke vragen over insectenoverlast door het mediterrane draaigatje, een miersoort. Bewoners in Hillegersberg, Kralingen en Ommoord melden al jaren overlast. Ook deze zomer hebben bewoners weer bij ons aan de bel getrokken. In de beantwoording op de eerdere vragen werd gesteld dat voor beide Hillegersberg en Ommoord een nieuw bestrijdingsplan werd ontwikkeld. In Kralingen was de (kleinere) mierenkolonie in 1-2 jaar bestreden en daarmee opgelost. Ondertussen zijn we een jaar verder. In de voortgangsrapportage Dierenwelzijn uit juni 2025 wordt gesteld dat in Hillegersberg, Ommoord, Prinsenland en toch ook weer Kralingen ernstige overlast veroorzaakt wordt door de mieren. We zijn ons bewust en begrijpen dat het bestrijden van het draaigatje erg lastig is. De Rotterdamse VVD is benieuwd welke acties het afgelopen jaar zijn ondernomen als onderdeel van de nieuwe bestrijdingsplannen, wat de situatie in de verschillende wijken nu is en of het college de beschikbare middelen toereikend vindt. Zeker nu andere gemeenten een oproep doen aan het Rijk om ook daar stappen te zetten tegen de invasieve exoot en financiering hiervoor vrij te maken. Daarom hebben wij de volgende vragen:

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Welke acties zijn het afgelopen jaar ondernomen binnen de nieuwe bestrijdingsplannen tegen het mediterrane draaigatje?

Antwoord:

De bestrijding van het mediterrane draaigatje is een flinke opgave, waarbij monitoring, bestrijding en communicatie hand in hand gaan. Het is noodzakelijk om op een systematische en gestructureerde wijze te werken. De nadruk ligt hierbij op monitoring en het uitvoeren van gerichte bestrijdingsmaatregelen.

De samenwerking tussen de gemeente Rotterdam (afdeling plaagdierbeheersing), EIS, Brouwer4Power en bewoners, is essentieel voor het succes van de bestrijding. Voordat de bestrijding kan beginnen, is het van cruciaal belang dat de mierenkolonies nauwkeurig in kaart worden gebracht. Dit gebeurt bij alle locaties door middel van een gedetailleerde inventarisatie van de koloniegrenzen en het opsporen van alle nesten; zowel in de openbare ruimte als in particuliere tuinen. Het is belangrijk dat deze inventarisatie zo volledig mogelijk is, aangezien het succes van de bestrijding sterk afhankelijk is van het bereiken van de koninginnen. Door maandelijkse inventarisatie van de koloniegrenzen, de koloniegrootte en ontsnappingspogingen kan de bestrijding worden aangepast aan de hand van nieuwe ontwikkelingen. In Hillegersberg is meer inzet nodig voor de inventarisatie van de tuinen omdat dit een erg grote kolonie is die zich heeft verspreid over vele straten en particuliere achtertuinen. De monitoring van de kolonies wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de bioloog van EIS

De bestrijding wordt uitgevoerd met natuur-pyrethrum in opgeloste vorm. Het middel wordt met een speciaal ontwikkelde machine en slangen op de locatie toegediend (geïnjecteerd) per nest waarbij de koninginnen diep onder de grond worden bereikt. Dit proces vereist een systematische aanpak (van de randen van de kolonie naar het centrum werken). Het is van belang dat de koninginnen worden geëlimineerd aangezien de kolonie zich anders gewoon kan verplaatsen. Natuur pyrethrum is momenteel het enige werkzame toegelaten middel voor bestrijding van het mediterrane draaigatje. Wanneer er mieren in spouwmuren voorkomen worden deze ook bestreden.

Bewoners wordt geadviseerd om maatregelen te nemen om de kans op mierenoverlast binnenshuis te verminderen.

Aangezien Rotterdam te maken heeft met een zeer complexe situatie en in sommige wijken, zoals Hillegersberg, met zeer grote kolonies wordt de bestrijding uitgevoerd in verschillende rondes. Het proces zal meerdere jaren duren en het is nog maar de vraag of de grote kolonies ooit nog uit te roeien zijn. Hierom is het belangrijk om de bestrijding aan te pakken als een project verspreid over meerdere jaren.

In 2025 zijn de volgende acties uitgevoerd:

- In Hillegersberg, Ommoord, Prinsenland en Hoogvliet is geïnventariseerd of het mediterrane draaigatje aanwezig was en hoe groot de kolonie was;
- Door een externe plaagdierbeheerser is het mediterrane draaigatje bestreden in Ommoord (de gemeente heeft niet voldoende capaciteit om op alle locaties waar het mediterrane draaigatje is aangetroffen zelf te bestrijden);
- In Ommoord is een pilot gestart waar gewerkt wordt met nematoden (kleine aaltjes die parasiteren op de mierenlarven). In het voorjaar van 2026, als de temperaturen weer stijgen, kan worden vastgesteld of deze methode met nematoden werkt;
- In Hillegersberg en Prinsenland heeft de gemeente zelf het mediterrane draaigatje bestreden;
- Alle locaties waar het mediterrane draaigatje is aangetroffen worden gemonitord, ook als de bestrijding succesvol was. Dit is om te controleren of het mediterrane draaigatje niet is teruggekomen;

Vraag 2:

Hoe heeft de situatie zich per wijk ontwikkeld het afgelopen jaar en wat zijn de meetbare resultaten die de nieuwe bestrijdingsplannen hebben opgeleverd?

Antwoord:

Op dit moment (eind 2025) wordt de bestrijding van het mediterrane draaigatje geëvalueerd door de bioloog van EIS. De resultaten zijn nog niet bekend. Eind eerste kwartaal van 2026 informeren wij u over de resultaten.

Eind 2024 was dit de situatie:

Wijk	Jaar bekend	Status 2024
Hillegersberg	2017	Een van de grootste kolonies van Nederland. Bestrijding verloopt moeizaam.
Kralingen	2019	Bestreden en verdwenen in 2021
Ommoord	2024	Grote kolonie en bestrijding gestart in 2024.
Prinsenland	2024	Relatief kleine kolonie bestrijding gestart in 2024.

Vraag 3:

Vindt het college dat de huidige bestrijdingsplannen en -middelen toereikend zijn voor de aanpak van mierenoverlast?

Antwoord:

Mieren die oorspronkelijk in Nederland voorkomen hebben natuurlijke vijanden, vormen geen enorme kolonies, hebben geen nesten met meerdere koninginnen en zijn relatief eenvoudig te bestrijden. Het mediterrane draaigatje is een invasie exoot, heeft (nog) geen natuurlijke vijanden, vormt enorme kolonies en is zeer lastig te bestrijden. Gemeente Rotterdam heeft sinds 2017 (samen met externe partners) diverse middelen en methoden uitgeprobeerd om het mediterrane draaigatje te bestrijden, met wisselende resultaten. Er is één middel dat goed werkte in het bestrijden van het mediterrane draaigatje: Maxforce Quantum. Er zijn meerdere keren vrijstellingen afgegeven door het Rijk om dit middel te mogen gebruiken maar zolang de fabrikant geen aanvraag indient voor toelating van dit middel op de Nederlandse markt voor dit specifieke doel, kan dit middel niet meer gebruikt worden. De fabrikant van het middel heeft echter geen financieel belang bij de aanvraag.

Vraag 4:

In hoeverre worden best practices voor het bestrijden van plaagdieren overlast en specifiek invasieve exoten overlast gedeeld tussen gemeenten?

Antwoord:

Verschillende gemeenten ontmoeten elkaar ongeveer eens per kwartaal om gegevens en informatie uit te wisselen en zo samen op te trekken in de bestrijding van invasieve exoten.

Aanvullend wordt gesteld:

In de beantwoording van vorig jaar werd door u gesteld dat het Rijk en provincie aanzet zijn om beleid tegen invasieve exoten te ontwikkelen.

Vraag 5:

Is het college bekend met de oproep aan het Rijk door de gemeente Haarlemmermeer?

Antwoord: Ja, het college is bekend met de oproep aan het Rijk door de gemeente Haarlemmermeer.

Vraag 6:

Steunt u Haarlemmermeer en andere gemeenten in de oproep dat het Rijk financiering voor gemeenten moet vrijmaken en aan de slag moet met het ontwikkelen van beleid tegen invasieve exoten waaronder het draaigatje?

Antwoord:

Jazeker, het college steunt de gemeente Haarlemmermeer en andere gemeenten in de oproep voor financiering en beleid. Het bestrijden van het mediterrane draaigatje is een zeer intensief proces, kost heel veel tijd (en geduld) en is een kostbare zaak.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten